

© PCFRUIT

VOORKOM SCHADE DOOR WOELRATTEN EN -MUIZEN

De bestrijding van woelratten en woelmuizen is niet zo eenvoudig. De continue aanvoer van jongen zorgt ervoor dat fruittelers het jaar rond aan beheersing of bestrijding van deze knaagdieren moeten werken. – *Tessa De Baets & Charles de Schaetzen, pcfruit*

Sommige telers denken dat woelratten werken als wortelsnoei, maar dat klopt niet. Wanneer wortelsnoei wordt toegepast, worden alleen de uiteinden of de helft van de wortels afgesneden. Op het snijvlak kunnen nieuwe wortels groeien. Woelratten en woelmuizen knagen de wortels vaak weg tot aan de onderstam. Hierdoor is er geen nieuwe wortelaangroei mogelijk. Laat je niet vangen door deze knagers. Schiet in actie zodra je de eerste aardehopen of open gangen waarneemt. Op het moment dat je denkt dat de schade nu toch wel te groot wordt, zal het heel moeilijk worden om de populatie nog onder controle te krijgen. Om schade aan de bomen te vermijden, wordt er best preventief gewerkt. Een dode boom kost 30 tot 150 euro, alle opruimkosten en productieverlies inbegrepen.

Voor het planten

Wanneer geweten is dat een perceel geplaagd wordt door woelratten en/of woelmuizen worden hun gangen best verstoord vooraleer er wordt geplant. Wanneer de druk hoog is, bewerk je de grond best gedurende 2 jaar. Op percelen met problemen wacht je best met planten tot na de winter. Zo vermijd je dat de knagers schade aanrichten aan de bomen, maar dat dit aan het oog onttrokken wordt, bijvoorbeeld door een laag sneeuw.

Bij het planten

Ook de proeftuin in Kerkom wordt geplaagd door woelratten en -muizen. Daarom wordt er consequent geplant in gaasdraad van 12,7 x 12,7 mm. Hiervoor gebruikt men Bekaert Casanet 3x verzinkte draad van 2 m breed. Deze rol wordt in 3 rollen van 66 cm breed verknipt.

Hiervan knipt men stukken van 66 cm op 66 cm. Deze stukken worden in de grond geduwd met een mal, daarna wordt de boom in het net geplaatst. Let op dat de draad goed aansluit aan de stam, zo

.....
Als de schade te groot wordt, is het heel moeilijk om de populatie nog onder controle te krijgen.
.....

vermijd je dat de knagers langs boven in de netjes kruipen. Bij het planten kan men ook gebruik maken van de waterbufferende gel met meststof Novovit frutta. De korrels worden

a rato van 40 g/plantgat vermengd met de aarde in het plantgat. Het product kost ongeveer 20 cent/boom. De afwerende werking wordt geschat op 4 jaar.

Andere preventieve maatregelen

Zoals bij de geïntegreerde bestrijding kan je ook gebruik maken van de nuttigen in de aanplant. Plaats zitstangen voor de verschillende prooiroofvogels. De torenvalk en de buizerd eten elk ongeveer 1000 muizen en woelratten per jaar. De kerkuil eet er een vierduizendtal. Dat zijn niet te onderschatten aantallen. Met een verplaatsbare zitstang kan men deze vogels lokken naar de probleemplaatsen in het perceel. Naast de prooiroofvogels kunnen prooidieren, zoals de wezel en de hermelijn, een handje toesteken.

Om te vermijden dat woelratten zich verplaatsen vanuit een naburig perceel kan je een omheining plaatsen. Je kan hiervoor draad met een maaswijdte van 12,7 x 12,7 mm gebruiken. Deze draad wordt 20 cm diep ingegraven, steekt ongeveer 50 à 60 cm boven de grond uit en de laatste 10 cm wordt omgeplooid naar de buitenkant van het perceel toe (zie foto p. 32). Aan weerszijden van het perceel kunnen dan om de 25 m *lifetraps* worden geplaatst. Wanneer woelratten op de draad botsen, zal een deel rechtsomkeert maken, een deel zal langs de draad beginnen lopen.

Een omheining heeft ook een zwak punt: de ingang van het perceel. Deze moet zo gesloten mogelijk worden gemaakt. Hiervoor kan je een lang stuk dikke plastic ingraven. Dat steekt 50 cm hoog uit. Deze plastic moet aan beide kanten van de toegang overlappen met de draad. De folie kan je vastmaken met snelbinders en op de grond laten zakken om het perceel te betreden.

Hygiëne is een volgend niet onbelangrijk aandachtspunt. Houd de zwartstroken vrij van onkruiden. Zo worden er geen schuilplaatsen gecreëerd voor de woelratten en woelmuizen. Door het wegborstelen en klepelen van valfruit hebben de woelratten en woelmuizen geen kans om zich in de winter hiermee te voeden.

Curatieve maatregelen

Indien ondanks de geleverde inspanningen toch schade optreedt in de aanplanting, zijn er nog enkele curatieve maatregelen ter beschikking van de teler. Voor het wegvangen van mollen, woelmuizen en woelratten zijn er verschillende modellen van vallen en klemmen beschikbaar in de handel. De ene teler vangt beter met het ene type val, de andere teler met het andere type. Belangrijk aandachtspunt bij

het werken met vallen is de geur. Zorg ervoor dat er geen 'abnormale' geuren aan de val gaan kleven. Werk steeds met handschoenen als er aan de vallen wordt gewerkt. Woelratten en woelmuizen kunnen immers dragers zijn van ziekten. De handschoenen zijn best niet gloednieuw. Laat de handschoenen even liggen en wrijf ze daarna in met aarde. Voor woelmuizen kan er gewerkt worden met lokaas. Dit wordt geplaatst in speciale lokaasdozen of buizen om te vermijden dat andere dieren of vogels van het lokaas kunnen snoepen. Voor woelratten kan je ook lokaas laten inrijden, zoals bijvoorbeeld behandelde winterwortels of penen. Hiervoor snij je het lokaas in stukjes, je laat het even opdrogen en behandelt het nadien met Supercaidconcentraat (de

ontsteking ontstaat er een ontploffing, waardoor de oppervlakkige gangen verstoord of vernietigd worden. De knal zou tevens moeten zorgen voor het verjagen van de vervelende knagers. Er kan ook gebruik gemaakt worden van de uitlaatgassen van tweetaktmotoren voor het vergassen van woelratten. De uitlaatgassen zijn giftig voor de woelratten, maar ook voor de toepasser! Werk bij winderig weer, en nooit uren aan één stuk of verschillende dagen na elkaar. Vijf minuten vergassen per gang of pijp zou voldoende effect moeten hebben. Ook water kan een vijand vormen voor woelmuizen. Flessen die voor de helft gevuld zijn met water worden 15 cm diep ingegraven. In deze flessen kunnen de woelmuizen verdrinken. De gangen van de

Op de proeftuin in Kerkom wordt consequent geplant in gaasdraad om de wortels van nieuwe bomen te beschermen.

erkenning werd verlengd tot mei 2013]. Mogelijk leggen de woelratten een wintervoorraad aan van het lokaas zonder dit op te eten.

Een andere mogelijkheid om woelratten en woelmuizen te verjagen werd ontwikkeld in Amerika, oorspronkelijk ter bestrijding van de grondeekhoorn. Met behulp van de Rhodenator Pro wordt er een mengsel van propaan en zuurstof in het gangenstelsel geblazen. Door een

woelmuizen zijn oppervlakkig en niet zo uitgestrekt. Dit zorgt ervoor dat de gangen onder water kunnen worden gezet. In dit artikel werden verschillende maatregelen opgesomd om zowel preventief als curatief aan de slag te gaan tegen woelratten en woelmuizen. Wacht niet af, maar schiet in actie zodra je de eerste aardehopen of open gangen waarneemt, want voorkomen is beter dan genezen. ■